

УДК 621.881

Ігор Луців, Степан Штогрин

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ З ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНИМ ЗВ'ЯЗКОМ ДЛЯ ПОДРІБНЕННЯ ЗЛИВНОЇ СТРУЖКИ ПРИ ДВОЛЕЗОВОМУ ТОЧІННІ В'ЯЗКИХ МЕТАЛІВ

Igor Lutsiv, Stepan Shtogryn

USING TOOLS WITH ELCTROMECHANICAL LINK FOR CUTTING IN CONTINUOUS CHIP DOUBLE EDGE TURNING BY VISCOUS METALS

Небажане явище зливної стружки має місце при обробці в'язких металів і сильно заважає ефективній роботі верстатів та автоматичних ліній.

Для забезпечення більшої надійності процесу подрібнення стружки найбільш ефективно застосовувати кінематичне подрібнення. Розроблено ряд методів такого подрібнення стружки в процесі обробки з використанням механізмів адаптивного типу. Застосування міжінструментальних зв'язків суттєво впливає на зміну геометрії різання, полегшує процес руйнування матеріалу, при цьому можуть змінюватись і кут дії, і кут сколювання (зсуву). З іншого боку, внаслідок коливних рухів різальних елементів суттєво змінюються товщина і ширина стружки, міцність її по слабкому січенню може виявитись недостатньою і стружка зламається. При обриві елементів стружки посилюється нерівномірність процесу стружкоутворення, що сприяє подальшому подрібненню. Довжина елементів стружки зменшується зі збільшенням нерівномірності умов різання на різальних елементах.

Поряд із використанням систем з механічним зв'язком між інструментами очевидною є можливість його заміни на електромеханічний з метою підвищення його надійності та швидкодії. Сутність даної пропозиції полягає в тому, що, використовуючи два супорти (інструменти), один з яких має постійну подачу різання, пов'язуємо їх між собою електромеханічним зв'язком, який допускає програмне керування процесом. Процес стружкоподрібнення здійснюється в результаті зворотно-поступальних рухів рухомого інструменту в межах постійної подачі. При цьому тангенціальні чи осьові коливання і забезпечують процес переривання стружки, і, таким чином її подрібнення.

Пристрій для подрібнення стружки є дворізцевою інструментальною системою, яка включає рухомий (активний) і нерухомий (пасивний) супорти з інструментами. Активний супорт має відносні осьові переміщення в межах подачі пасивного. В якості привода коливань доцільно застосовувати тяговий електромагніт, який забезпечує достатньо велике тягове зусилля, що дає можливість роботи як із м'якими сплавами типу алюмінієвих, так і з сталями, і налаштування різної частоти і амплітуди коливань, що визначають довжину подрібненої стружки. Керування також може здійснюватись програмованим модулем з використанням логічних контролерів, що дає змогу автоматизувати процес подрібнення.

Розроблена теоретична картина процесу подрібнення з використанням запропонованого механізму (траєкторії руху). Експериментальні дослідження проводились щодо обробки трьох матеріалів: алюмінієвий сплав АЛ-2, сталь 45 та мідь.

Експеримент показав, що для всіх матеріалів запропонований метод подрібнення стружки працює ефективно. При роботі з різними матеріалами при одних і тих же режимах довжина подрібненої стружки виявилась різною. Це пояснюється різною усадкою стружки.